

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 4 Δεκεμβρίου 2020
(OR. en)

Διοργανικός φάκελος:
2018/0170(COD)

10008/1/20
REV 1 ADD 1

GAF 35
FIN 520
CODEC 705
PARLNAT 129

ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Θέμα: Θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση εν όψει της έκδοσης κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 όσον αφορά τη συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και την αποτελεσματικότητα των ερευνών της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης

- Σκεπτικό του Συμβουλίου
- Εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 4 Δεκεμβρίου 2020

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 23 Μαΐου 2018, η Επιτροπή υπέβαλε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο πρόταση να τροποποιηθεί ο κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιεί η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) όσον αφορά τη συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και την αποτελεσματικότητα των ερευνών της OLAF (κανονισμός OLAF). Η πρόταση βασίζεται στο άρθρο 325 ΣΛΕΕ (συνήθης νομοθετική διαδικασία).
2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο διατύπωσε τη γνωμοδότησή του αριθ. 8/2018 στις 15 Νοεμβρίου 2018¹.
3. Στις 16 Απριλίου 2019, η ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ενέκρινε νομοθετικό ψήφισμα με τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση². Το ψήφισμα αυτό, το οποίο περιέχει 140 τροπολογίες, βασίζεται στην έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου του Προϋπολογισμού και στις γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής Νομικών Θεμάτων και της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων.
4. Η Ομάδα «Καταπολέμηση της απάτης» συζήτησε τον φάκελο σε πολυάριθμες συνεδριάσεις μεταξύ Ιουνίου 2018 και Μαΐου 2019. Στις 12 Ιουνίου 2019, η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων ενέκρινε εντολή για την έναρξη διαπραγματεύσεων με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο³.
5. Από τα τέλη Νοεμβρίου 2019 πραγματοποιήθηκαν αρκετές τεχνικές συναντήσεις, τόσο αυτοπρόσωπες όσο και εξ αποστάσεως, με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στις οποίες διευθετήθηκε μεγάλος αριθμός θεμάτων. Κατά τη διάρκεια πολιτικού τριμερούς διαλόγου στις 26 Ιουνίου επιτεύχθηκε συμφωνία σχετικά με συμβιβαστικά κείμενα και σημεία αρχής, ακολουθούμενη από διευκρινίσεις που δόθηκαν κατά τη διάρκεια κάποιων πιο τεχνικών συνεδριάσεων τον Ιούλιο.
6. Η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων ενέκρινε το τελικό συμβιβαστικό κείμενο στις 30 Σεπτεμβρίου 2020⁴.

¹ ΕΕ C 42 της 1.2.2019, σ. 1.

² Έγγρ. 8570/19.

³ Έγγρ. 10095/19.

⁴ Έγγρ. 11108/20 + ADD1 + COR 1.

II. ΣΤΟΧΟΣ

7. Η πρόταση αυτή αποσκοπεί, πρωτίστως, στην προσαρμογή του κανονισμού OLAF, ώστε να διασφαλιστεί ομαλή συνεργασία μεταξύ της OLAF και της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (EPPO), η οποία προβλέπεται να αρχίσει να λειτουργεί στις αρχές του 2021. Επιπλέον, η πρόταση αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των βασικών ελλείψεων όσον αφορά την αποτελεσματικότητα των ερευνών της OLAF, όπως η έλλειψη πρόσβασης σε συναλλαγές τραπεζικών λογαριασμών, το παραδεκτό των εκθέσεων και οι συστάσεις της OLAF σε εθνικές διαδικασίες, καθώς και στην αποσαφήνιση ορισμένων διαδικαστικών διατάξεων.

III. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΕ ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

A. Διαδικαστικό πλαίσιο

8. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο διεξήγαγαν διαπραγματεύσεις με σκοπό να επιτύχουν συμφωνία στο στάδιο της θέσης του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση («συμφωνία σε πρώτη δεύτερη ανάγνωση»). Το κείμενο της θέσης του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση αποτυπώνει τη συμβιβαστική δέσμη που συμφωνήθηκε μεταξύ των δύο συννομοθετών με την υποστήριξη της Επιτροπής.

B. Περίληψη των κυριοτέρων βελτιώσεων

9. Οι κύριες βελτιώσεις συνοψίζονται ως εξής:
- Ιδιόκτητες συσκευές (άρθρα 3 παράγραφος 5 και 4 παράγραφος 2, στοιχείο (α)): βάσει των κατάλληλων νομικών εγγυήσεων, η OLAF θα έχει πρόσβαση σε ιδιόκτητες συσκευές στο βαθμό που αυτές χρησιμοποιούνται για εργασιακούς σκοπούς και στον ίδιο βαθμό με τις εθνικές αρχές έρευνας, όσον αφορά εξωτερικές έρευνες· προκειμένου για τις εσωτερικές έρευνες, γίνεται αναφορά στις αποφάσεις που λαμβάνονται από το αντίστοιχο θεσμικό ή άλλο όργανο, υπηρεσία ή οργανισμό·

- Πρόσβαση σε συναλλαγές τραπεζικών λογαριασμών (άρθρο 7 παράγραφοι 3, 3α και 3β): βρέθηκε συμβιβαστική διατύπωση, η οποία περιορίζει τα δικαιώματα πρόσβασης της OLAF στο επίπεδο των δικαιωμάτων των εθνικών ελεγκτών που έχουν πρόσβαση σε τραπεζικούς λογαριασμούς·
- Ελεγκτής διαδικαστικών εγγυήσεων (άρθρα 9α και 9β): έχει συμφωνηθεί ανεξάρτητη λειτουργία συνδεδεμένη οργανωτικά με την επιτροπή εποπτείας· το εύρος των καθηκόντων του Ελεγκτή καλύπτει επίσης τους κανόνες που εφαρμόζονται σε έρευνες της OLAF, ιδίως διαδικαστικές απαιτήσεις και θεμελιώδη δικαιώματα· ο Ελεγκτής μπορεί να εκδίδει συστάσεις προς τον γενικό διευθυντή της OLAF·
- Πρόσβαση στις εκθέσεις της OLAF (άρθρο 10 παράγραφος 3β): επιτρέπεται στον ενδιαφερόμενο να ζητήσει πρόσβαση στην τελική έκθεση της OLAF υπό τον όρο ότι θα δοθεί ρητή συγκατάθεση εντός 12 μηνών από τις αρμόδιες εθνικές αρχές που διεξάγουν τις επακόλουθες εθνικές διαδικασίες·
- Παραδεκτό αποδείξεων (Άρθρο 11): ενισχύθηκε το παραδεκτό των εκθέσεων της OLAF ως αποδεικτικών στοιχείων σε διοικητικές διαδικασίες και η επικοινωνία με την OLAF σχετικά με ζητήματα που ανακύπτουν ως προς το παραδεκτό·
- Υψηλότερα διαδικαστικά πρότυπα για έρευνες της OLAF προς στήριξη της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (άρθρο 12ε παράγραφος 3): κατόπιν γνωμοδότησης της επιτροπής εποπτείας της OLAF, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζήτησε από την OLAF να εφαρμόζει δικονομικούς κανόνες ισοδύναμους με εκείνους που ισχύουν για τις ποινικές έρευνες προκειμένου να προστατευθεί το παραδεκτό των αποδεικτικών στοιχείων που συλλέγονται σε επακόλουθες ποινικές διαδικασίες· ο συμβιβασμός που επιτεύχθηκε υποχρεώνει την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία να συνεργάζεται στενά με την OLAF για να διασφαλίζει την τήρηση των διαδικαστικών κανόνων, χωρίς να διευρύνεται η εντολή της OLAF·

- Συνεργασία μεταξύ OLAF και Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (άρθρα 12β έως 12ζ): έχει βρεθεί συμβιβαστική λύση κατά την οποία θα απαιτείται η συγκατάθεση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας προκειμένου η OLAF να διεξάγει συμπληρωματικές έρευνες· η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία μπορεί να μην παραμείνει σιωπηρή, αλλά δεν υποχρεούται να αιτιολογήσει τις αντιρρήσεις της έναντι της OLAF·
- Επιτροπή εποπτείας (άρθρο 15): η πρόσβαση της επιτροπής εποπτείας στους φακέλους υποθέσεων της OLAF έχει ρυθμιστεί, και έτσι επιλύθηκε μια μακροχρόνια διαφορά μεταξύ των δύο οργάνων·
- Εκθέσεις επακολούθησης από τις αρχές των κρατών μελών προς την OLAF (άρθρα 11 και 16): έχει προβλεφθεί βελτίωση που θα επιτρέψει στην OLAF να παρακολουθεί καλύτερα τις υποθέσεις της και να εντοπίζει ελλείψεις.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

10. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση απηχεί τη δίκαιη και ισορροπημένη συμβιβαστική λύση που επιτεύχθηκε κατά τις διαπραγματεύσεις μεταξύ του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με τη μεσολάβηση της Επιτροπής. Επιλύθηκαν πολυάριθμα αμφιλεγόμενα σημεία και λήφθηκαν υπόψη ιδιαίτερα ευαίσθητα ζητήματα όσον αφορά τις διαφορές μεταξύ εθνικών ποινικών διαδικασιών και ερευνητικών συστημάτων των κρατών μελών της Ένωσης. Επιτεύχθηκαν και οι δύο στόχοι της τροποποίησης του κανονισμού OLAF: εξασφάλιση καλής συνεργασίας μεταξύ OLAF και Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, καθώς και βελτίωση ορισμένων διαδικαστικών πτυχών ώστε να μπορεί η OLAF να διεξάγει τις έρευνές της αποτελεσματικότερα.